

STŘEDNÍ AMERIKA 2016

Začala zima, a to je zase příhodný čas podívat se někam za teplem. Moje žena tentokrát vybrala Panamu. Důvodů bylo několik. Za prvý Karibik je naše oblíbená destinace a za druhé její touha vidět velké lodě v průplavu. To bych však nebyl já, abych k tomu nepřidal sousední země: Kolumbii a Kostariku.

Letíme přes Atlantik ve čtyřech: Zuza, Květa, Pavel a já. Přestup v Amsterdamu dopadl celkem dobře a už nás velký letoun nese na svých křídlech za sluncem. Letů do Karibiku jsem již pár absolvoval, tak jsem tušil, že to bude dlouhá doba. Jenže letět na Malé Antily, které lemují Karibské moře na východě, a letět do Panamy, která je v samém jihozápadním cípu Karibiku, je rozdíl 4 hodin. Sledováním palubního monitoru zjišťuji, že přeletět Atlantský oceán byla hračka, ale přeletět Karibské moře už je pro mne vysilující zážitek.

Naštěstí letadlo začíná klesat a my se chystáme přistát na letišti v hlavním městě Panamy. Odpoledne je v plném proudu a my bez problémů vstupujeme do této středoamerické země. Rutinně si domlouváme odvoz

na hotel, který máme v centru Panamy. Není to žádná mýlka, opravdu máme první ubytování v hlavním městě, neboť Panama patří k zemím, které mají totožný název pro zemi i město, třeba jako San Marino.

Cesta z letiště rychle ubíhá a my se dostáváme do stínu mrakodrapů. Ano, Panama je díky průplavu bohatou republikou, a to se odráží i v mnoha skleněných mrakodrapech, které lemují pobřeží Tichého oceánu. Panama je totiž zemí dvou oceánů a vzdálenost pobřeží činí necelých sto kilometrů.

Jenže odpolední špička způsobí, že se centrem města probíjíme statečně metr za metrem. Taxikář zjišťuje, zda jsme poprvé v Panamě. Po souhlasné odpovědi hned na nás zkouší fígle s přírážkou za ucpané město atp. Nejsme dnešní a před hotelem platíme předem domluvenou cenu. Oficiální měna Panamy je balboa, ale prakticky se platí americkými dolary. Kurs je 1:1. Americkými centy můžete platit, třebaže Panama razí vlastní centesimy. Ty slouží k doplnění oběživa. Pokud však chcete z předchozích cest uplatnit jednodolarovou minci, nepochodíte. Přijímané jsou jednodolarové bankovky a jednobalboové mince.

Jelikož jsme v tropickém pásmu, stmívá se rychle a v půl sedmé je již regulérní tma. Ráno vyrážíme na průzkum města. Zjišťujeme, že bydlíme velmi příhodně. Pár kroků nás dělí od pošty i od stanice metra. V Panamě je jedna linka podzemní dráhy. Tu na povrchu doplňují autobusy. Jak jsme zjistili ve Starém Městě, jezdily tu kdysi i tramvaje.

System metra je jednoduchý. Pořídíte si kartu za 2 balbov, nahrajete si na ni kredit a pak turnikety vstoupíte do podzemí. Výhodou je, že pro naši čtveřici stačí pouze jedna karta, neboť na vstupu stačí pípat a procházet po jednom, stejně se to děje i na výstupu.

Vystoupíme z metra a ocitáme se rázem v jiném světě. Mrakodrapy už tu nejsou, ulice se neblýskají čistotou a některé domy vypadají vybydleně. Pěšky

dorazíme k panamerické dálnici, která odděluje město od oceánu, a snažíme se nadchody tuto překážku zdat. Podaří se nám to u rybí tržnice.

Zuza potřebuje na záchod, který tu našťestí je. Máme alespoň čas si prohlédnout nabízené ryby a dary oceánu. Po chvíli i Květa odchází na záchod a já s Pavlem zjišťuji, že se tu dá i najíst. Zaručeně čerstvé ryby mě lákají, ale na oběd je ještě brzo a stále jsem nestrávil bohatou hotelovou snídaní. Dámy se nemohou dohodnout s obsluhou záchodů. Je pravda, že jsme se mohli naučit pár španělských výrazů, ale v Panamě díky dlouhodobé americké přítomnosti není problém se domluvit anglicky. Nakonec poplatek za WC uhradíme a můžeme pokračovat k bráně do Starého Města (Casco Viejo).

Na bráně sedí jihoameričtí supi a zvědavě si nás prohlížejí. Projdeme branou a vidíme na vlastní oči důvod výskytu supího hejna. Hned za branou jsou městská jatka. První den v Panamě a hned takové zážitky. Ještě stále jsem silně obezřetný a nemám pocit bezpečí. Zvláště vím-li od recepční hotelu, že sousední čtvrť je, kulantně popsáno, problematická. To už však vcházíme do turistické oblasti a vítají nás policisté, kteří střeží prezidentský palác. Zřejmě je prezident v paláci, neboť přilehlé uličky jsou pro návštěvníky uzavřené.

V úzkých stinných uličkách panuje klid a přijde mi, že turistů je tu málo. Narážíme na prodejnu zmrzlin. Tvoří tu nanuky se zajímavými příchutěmi. Neodoláme a osvěžujeme se domácími nanuky. Kroky

nás vedou na centrální náměstí k bělostné katedrále. Panama kvůli španělské nadvládě je silně katolickou zemí, proto mě udivuje, že hlavní katedrála je zatlučená prkny a na střeše věže rostou náletové stromky.

Objevujeme tramvajové koleje, které nás vedou na další obhlídku. Koleje, sem tam přerušené, se nám ztrácí u národního divadla. Divadlo vypadá honosně, ale též nevyužívané. Na Bolívarově náměstí se tyčí socha tohoto latinsko-amerického osvoboditele od španělského jha.

Prochodíme celou starobylostou část města a zjišťujeme, že okolo poloostrova, na kterém se Staré Město rozkládá, vede na sloupech nad hladinou oceánu čtyřproudá dálnice. Je na čase opustit tuto čtvrť a vydat se zpět k hotelu. A třebaže se s námi supi loučí na odchodu, pomalu se začínám zbavovat strachu z neznáma. V odpoledním slunci vidíme, že město se vymyká středoamerickým poměrům. V hlavním městě je řada upravených parků. Na pobřežní promenádě je mnoho sportovišť a dětských hřišť. A jsou hojně mladými Panamci využívány.

Druhý den brzo ráno vstáváme, protože nás čeká perný den. Dnešní den je totiž vyhrazen Panamskému průplavu. Večer jsme si na recepci objednali taxi. Vůz je před hotelem přesně načas. Zavelíme tedy, že jedeme k vlakovému nádraží. Američané podél kanálu zbudovali železnici. Nejdříve ji využívali při stavbě, po slavnostním otevření však část nákladu je stále převážena po kolejích, neboť kapacita průplavu je na hranici únosnosti. Však se staví nový průplav, ale o tom později.

Projíždíme ztemnělým městem a kupodivu nemáme strach. Na východě již tušíme rozbřesk. Jsme mile překvapení, neboť v těchto časných hodinách je hustota provozu minimální. Vlak odjíždí z nádraží v 6.30. My jsme před nádražím těsně před šestou. Vlak je v nádraží, ale nádraží je zamčené. Pohledem odhaduji, že souprava obsahuje 20 vagónů. Zatím jsme na cestu připraveni asi v deseti lidech. V 6.20 se otvírá nádraží a cestovní agentury navázejí desítky turistů autobusy. Naštěstí máme jízdenky objednané, tak se nemusíme tísnit ve frontě a rovnou nastupujeme do vlaku.

Vlak má turistický vagón s prosklenou střechou. Naštěstí je tento vagón jediný a celý rezervovaný pro cestovní agentury. Nacházíme si místo v krásném vagónu, který svou atmosférou připomíná luxusní Orient Express. Leštěné dřevo, skleněná svítidla, která vyzařují tlumené světlo, a všude koberce. Jelikož

je turistů více, než se vejde do turistického oddílu, zaplňuje se i náš potměnělý vagón. Atmosféra je tatam, protože mnoho lidí má hodně zážitků a všichni je chtějí sdílet. Vlak houká a pomalu vyráží podél kanálu k břehům Karibiku.

Nad průplavem svítá a občas zahlédneme proplouvající nákladní loď. Vlak si klestí cestu zástavbou, poté tropickým pralesem a nakonec je veden po mostní konstrukci nad vodami Gatúnského jezera.

Konečnou stanicí je nádraží v Colónu. Po vystoupení z vlaku vidíme, jak připravené autobusy odváží organizované turisty. Nás pár zbylých vyhlíží, zda zbyl nějaký vůz. Vyrážíme po nástupišti k nejbližšímu autu. U něj čeká starší řidič, který se nevnucuje, a tím má u nás vyhráno. Sdělíme mu, co od návštěvy očekáváme. Hlavně chceme na zdymadlo a podívat se na loď zblízka.

Ukazuje nám bez vyzvání průvodcovskou licenci, dohadujeme se na slušné ceně a nasedáme do auta. Řídí klidně a my z okénka sledujeme ubíhající krajinu, která je poznamenána výstavbou nového kanálu. Mistrně se proplete rozlehlým stavenišťem a zastavuje před vstupní branou ke Gatúnskému zdymadlu. Naštěstí tu nikdo není. Vystoupíme na vyhlídkovou plošinu a náš řidič se pasuje i do role průvodce a sežene nám zaměstnankyni průplavu, která nám poutavě a hlavně srozumitelně vypráví o historii i současnosti monumentální stavby, která propojila dva oceány.

Přibližuje se obrovská kontejnerová loď a vrata zdymadla se zavírají a začíná vyzdvížení lodi. Fascinovaní sledujeme cvrkot kolem lodi. Loď je jen o pár centimetrů užší než plavební komora. Je to dech beroucí podívaná. Zvláště je-li zdymadlo tří stupňové. Jsou tu dvě plavební dráhy a máme to štěstí, že do druhé právě vplouvá výletní loď. Na ni proplouvají zdymadlem spolucestující z ranního vlaku. Na ně po proplavení opět čekají autobusy a odvezou je k dalším zážitkům.

I my pokračujeme dál. Jak jsem se již zmínil, současné požadavky na přepravu nákladů převyšují možnosti Panamského průplavu. Panamská vláda vypsala referendum a většina obyvatel se vyslovila pro rozšíření kanálu. Výstavba již začala a otevření bylo ohlášeno na rok 2014, pak na rok 2015 a na začátku roku 2016 ještě není hotovo, ale vypadá to, že letošní termín otevření se již uskuteční.

Vidět výstavbu tohoto současného divu světa je sen, který si můžeme splnit. Projíždíme opět výstavbou a míříme do návštěvnického střediska. Středisko je již vybudované a je z něj krásný pohled na Nový projekt, tak se

rozšíření kanálu říká. Z vyhlídky přehlédneme nejen výstavbu, ale i stará zdymadla a část jezera, kde lodě čekají na odbavení.

Vlak zpět do Panamy odjíždí až v pozdním odpoledni. Máme čas necelé čtyři hodiny. Ptáme se našeho průvodce, kam by měly směřovat naše kroky, abychom den smysluplně prožili. Nabízí nám místní ZOO, která je mezi turisty velmi oblíbená, a teď bude plná spolucestujících z vlaku. To nás zrovna nenadchlo. Řidič tedy vytahuje těžší kalibr. Prohlídku bývalého hlavního přístavu Portobelo na karibském pobřeží. S tímto návrhem nadšeně souhlasíme, cena je též příznivá.

Uháníme po karibské straně Panamy. Silnice je kvalitní a cesta rychle utíká. Před cílem se silnice zhorší, neboť v současné době význam Portobela pro obchod je nulový. Z historického hlediska se však jedná o unikát, který je zapsaný na seznam památek UNESCO.

Po hodině jízdy zastavujeme na okraji ospalého městečka. Před námi se nachází španělská pevnost Fuerte Santiago. Pevnost svou rozlohou připomíná význam tohoto místa. Přesto se dnes v pevnosti pasou vepři a prohání se drůbež. Pevnost byla natolik dobře umístěna, že mnozí korzáři i piráti si na ni vylámali své zuby. Přes tento přístav prošlo mnoho amerického zlata, které mířilo do Španělska.

Nedaleko pevnosti se nachází budova bývalé celnice, ve které je v současnosti umístěno muzeum. Za malý peníz si prohlížíme artefakty a dobové obrázky. Jelikož muzeum má pouze tři místnosti, máme prohlídku rychle za sebou. Náš průvodce nabízí ještě možnost spatřit církevní raritu tohoto města. Tím je socha černého Ježíše. Kde jinde bychom mohli dřevořezbu spatřit než v nedalekém kostele.

Naskakujeme zpět do auta a míříme do Colónu. Jelikož jsme našemu průvodci velmi sympatičtí, zařazuje do programu ještě prohlídku města Colónu. Vysvětluje nám, že město má právem špatnou pověst a bílí turisté se v něm procházet nemohou. Jsem k tomu trochu skeptický, neboť hlavní třída je výstavní, všude plno otevřených obchodů a vládne tu klid.

Přejíždíme jednu z ulic a nálada se prudce změnila. Na ulici je mnoho lidí, kteří zjevně nemají nic na práci; z roztlučených domů na nás zírají zvědavé oči a my se necítíme příjemně. Zajíždíme k hotelu Washington, který svou slávu má dávno za sebou. I tady nemůžeme z auta vystoupit. Trochu protáhnout se můžeme až na břehu Karibského moře. Tady je prý bezpečno. Vidíme, jak lodě vplouvají do kanálu, a na obzoru se rýsuje nové kontejnerové překladiště. Čína si zde staví svoje logistické zázemí. Dovídáme se, že o rozšíření kanálu se právě zasloužila Čína, která potřebuje kvůli obchodu navýšit kapacitu propustnosti současného průplavu.

Poslední zastávka, která je nám ve městě dopřána, je návštěva v oploceném nákupním středisku. Zjišťujeme, že nabídka není pro nás zajímavá, tak po pár minutách zamíříme na nádraží. Vyrovnáváme se s řidičem, který se o nás celý den výborně staral, a uvažujeme o návštěvě města, které nám nepříjde hrozné. Z toho nás vyvede hlídač nádraží, který na řetěz uzavírá bránu a nedovoluje nám s ohledem na bezpečnost vyjít. Za malou provizi nám dojde do nedalekého obchodu pro balenou vodu.

Vlak je již připravený k odjezdu a nás tu je jen pouhopouhých deset. Výletníci zřejmě již zůstali v klimatizovaných autobusech a jedna jízda vlakem jim stačila. Tentokrát jsme bez milosti všichni nahnáni do turistického vagónu a z patra se můžeme kochat soumrakem nad průplavem. Do Panamy dorážíme již za tmy, ale náš taxikář na nás čeká a odváží nás na hotel k zaslouženému odpočinku.

Ráno jsme si zabalili kufry a připravili se na mezikontinentální let. Taxi nás rychle a pohodlně odvezlo na letiště. Je to pozoruhodné, ale ranní dopravní špička netvoří zácpy a kolony. Na letišti se odbavíme na let do Jižní Ameriky. Čeká nás přelet neprostupného Darienu. Tropický prales je ještě civilizací nedotknutý a panamerická dálnice je v těchto místech přerušena. Proto jsme zvolili pro cestu do sousední Kolumbie leteckou přepravu.

Návštěva Kolumbie je mou výhrou. Již při sestavování plánu cesty jsem věděl, že bych rád navštívil Kolumbii. Přestože má stále ještě pověst nebezpečné země, již to dávno není pravda. Domníval jsem se, že nám Kolumbie má co nabídnout, a to poměrně bezpečně. Má žena

nakonec souhlasila s pobytem na turistických kolumbijských ostrovech v Karibském moři, ale velký problém měla se zastávkou v Bogotě. Nakonec jsem to vyřešil tak, že jsme si na sedmi hodinovou zastávku objednali průvodce, který nás kolumbijským hlavním městem provede. Zuza je však rozhodnutá sedět v příletové hale a čekat na další letadlo. Když zjistí, že všichni

si chceme Bogotu prohlédnout, kapituluje a přidává se k nám. Jak později zjistíme, udělala dobře, protože Bogota nemá pouze jedno letiště.

Na letišti nás čeká mladík a má připravený minibus. Kufry jsme nechali na letišti, resp. jsme si je nechali odbavit až do cílové destinace. Takže jen tak nalahko nastupujeme do přistaveného vozidla. Zuza poznamená, že pokud to tu přežijeme, tak určitě už naše kufry neuvídíme. Přesto srdnatě vyrážíme z letiště a pozorujeme život v ulicích města.

Náš průvodce je studentem angličtiny na zdejší univerzitě. Jeho angličtina je lahodná a student je velmi příjemným společníkem. Ladíme společnou prohlídku města. Květa i Zuza si nechtějí nechat ujít prohlídku Muzea zlata. Já bych využil lanovky a vyjel nad Bogotu, abychom získali nadhled a dostali se nad magickou hranici tří kilometrů nad mořem. Nabízené muzeum současného kolumbijského umění zamítáme.

Po chvilce jízdy vystupujeme před velkolepým vstupem do muzea. Nezbytné bezpečnostní opatření a už se můžeme kochat zlatem ve všech možných podobách. Průvodce nás stále popohání, abychom nabitý program stihli. Jenže ženy, z nějakého mně neznámého důvodu, jsou třpytem zlata zaujaté a není lehké je muzeem prohnat. Nakonec to průvodce vzdá a my svým tempem postupujeme komnatu za komnatou. Muzeum je moc hezky udělané a o zlatě, jeho těžbě, zpracování a využití se mnoho dovídáme.

Když vyjdeme z muzea, máme všichni hlad. Nabízený oběd jsme z programu vypustili, abychom z Bogoty hodně viděli. Teď však litujeme, ale náš průvodce je profesionál a promptně zařazuje procházku po historickém centru jihoamerického velkoměsta. Na ulici si kupujeme lehké občerstvení a pohodlně přicházíme na hlavní náměstí, které nese jméno po Bolívarovi.

Náměstí je čtvercového půdorysu a plné holubů a lidí. Na jedné straně se nachází budova parlamentu, naproti ní je justiční palác. Na třetí straně uzavírá

náměstí katedrála a naproti ní je radnice. Nad náměstím vlaje obrovská žluto-modro-červená kolumbijská vlajka.

Nahlédneme do barokní katedrály a jsme překvapení její strohostí. Na boku jsou varhany a podle našeho průvodce jsou to jedny z mála varhan, které v Kolumbii jsou. Při pohledu do lucerny kupole se mi zatočí hlava. Dávám se rychle do kupy a míříme ven na náměstí.

Procházkou po přilehlých ulicích narazíme na malý obchůdek se suvenýry, kde zakupuji velké množství pohlednic. Znamky však neprodávají. Prý jsou k dostání pouze na poště. Ptám se našeho průvodce, zda je v blízkosti pošta. Není tomu tak, ale ujišťuje mě, že známky si můžu zakoupit v letovisku, kam večer přeletíme. Tam pošta určitě je.

Setkáváme se opět s řidičem a míříme k úpatí And. Bogota je obklopená Andami a na jedné z hor je vystavěný kostel Montserrat, který okatě připomíná slavný klášter nedaleko Barcelony. Není to náhoda, španělský místodržící si nechal bogotský Montserrat vystavět, aby zahnal stesk po rodném Španělsku.

Pod horou je stanice lanovky. Bogota má tu zvláštnost, že vedle sebe je lanovka kabinková i pozemní. Pozemní jezdí dopoledne a kabinková odpoledne. Nás tedy čeká vyjížďka v kabině. To je možná lepší. Svah je strmý a mezi stanicemi je umístěn pouze jeden sloup. Vznášíme se nad smogový opar metropole a vzduch řídne. V horní stanici vystupujeme a trochu nadmořskou výšku pociťujeme. Není tu sice možné žvýkat listy koky, ale máme slíbený kokový čaj.

Na ten nakonec nedojde, protože času je málo a vzhledem k pokročilé hodině se již stánkaři balí, aby je v horách nezastihla tma. Porozhlédneme se po návrší, nahlédneme do kostela a míříme zpět, aby nás kabinka lanovky snesla opět do Bogoty.

Vyhrazený čas utekl velmi rychle. Všem se nám Bogota líbila a nakonec i moje žena byla ráda, že nezůstala sedět na letišti. Když však řekneme našemu průvodci, kam letíme, opáčí, že musíme na druhý terminál. To už se začínáme téměř všichni loučit s kufry, protože nevěříme, že by kufr mohl putovat sám mezi terminály. Průvodce to ještě ověřuje na internetu i telefonátem do aerolinek, ale je to opravdu tak. Přesto, že na letence není ani zmínka o jiném terminálu. Dlužno dodat, že druhý terminál je nepřilíživě vzdálen

od terminálu číslo jedna. Loučíme se s Bogotou, s našimi průvodci a očekáváme odbavení na karibský ostrov Svatého Ondřeje, který je sice blíže Kostarice, přesto je v kolumbijské správě.

Na letišti si nás vyvolají, protože je potřeba zaplatit turistickou daň. Utvrzují se v tom, že lenošení a odpočinek na tomto karibském ostrůvku bude úžasný, neboť je to vyhlášené kolumbijské letovisko. Přemýšlím, zda letovisko je odvozeno od slova léto či let. Jenže to už je jedno, protože jsme vyzváni,

abychom nastoupili do letadla. Na letištní ploše nacházím minci v hodnotě 500 kolumbijských pes.

Přeletem z Bogoty na San Andrés podnikáme v tomto dni již druhý mezikontinentální let. Přistáváme za deště a tmy. Naštěstí je zde pro nás připravený odvoz k hotelu. Na místě zjišťujeme, že se nejedná o hotel v pravém slova smyslu. Je to hotelový dům. Náš byt se nachází v desátém patře. Naštěstí tu je funkční výtah. Zuza zjišťuje, že zde není zavedená teplá voda. U správce zjišťuji, že v tropech nikdo ohřívanou vodu nepotřebuje, což naše dámy trochu uvádí do rozpaků. Možná se důležitá informace ztratila v překladu, neboť angličtina místních není zrovna na úrovni letoviska. Později odhalíme pravdu, že toto letovisko je letoviskem kolumbijským, to znamená, že drtivá většina turistů je tu na domácí dovolené. Ráno moudřejší večera. Uleháme rychle osprchovaní v odražené vodě a těšíme se na ráno. Hlavně že máme kufry!

Ráno nás vítá slunečné počasí, po nočních dešti ani památky. Vyrážíme na nákupy a zajistit si základní potraviny na snídani. Ve stejnojmenném městě San Andrés zjišťuji, že tu jsou dvě pošty. Jedna je státní a je na předměstí a druhá je soukromá a je v centru. Na státní poště se dovím nepříjemnou informaci, že nejsou známky. Na soukromé mi potvrdí, že státní pošta má problém se známkami a oni pohlednice nepřpravují. Můžu si je však zabalit do balíku a draze zaslat soukromou poštou. Nevzdám se a napsané pohlednice odnáším na poštu, aby je orazítkovali a poslali. Jenže úřednice mi vysvětlí, že pokud nejsou známky, poštovní službu nemůžou vykonávat. Jsem zklamaný, ale nezbývá mi nic jiného, než se pokusit odeslat kolumbijské pohlednice z Kostariky.

Ostrov Svatého Ondřeje je situovaný od severu k jihu a jeho šířka je nevelká. V severní části se nachází letiště a správní středisko, ve kterém bydlíme. Je tu i velká písečná pláž. Unavený a zklamaný polehávám na písečné pláži a ani mě netěší, že se po dlouhé době opět koupu v Karibiku. Ale musím to

pustit z hlavy a užívat si dovolené. Sluníčko svítí, moře je teplé a vyhřátý písek hřeje do bosých chodidel. Městská pláž je fajn, ale zatoužíme po soukromí. Plánujeme na zítřek, že si půjčíme golfový vozík a podnikneme s ním jízdu po celém ostrově. Snad se nám podaří najít pláž, kde bychom se mohli krásně vykoupat a nemačkat se s ostatními dovolenkáři.

Ráno si půjčujeme vozítko a domlouváme se, že po městě pojedou já a za městem řízení předám Květě, neboť je nadšenou řidičkou. Auto, snad mu tak můžu říkat, je trubková konstrukce bez oken. Dveře jsou jednoduché. Vypadá to, že má pouze pedály a volant. Taky co víc k řízení na tomto ostrově potřebujeme? Pojištění, mezinárodní řidičák a jiné zbytečnosti nejsou k výpůjčce třeba. Jen je třeba mít peníze, nebo alespoň vlastnit platební kartu.

Vozítko tedy nastartuji a pomalu projíždím městem. Všude se pletou lidi, kteří si užívají zaslouženou dovolenou. Když po silnici nejdou lidé, pletou se tu zásobovací auta. Naštěstí se mi podaří uličkami prokličkovat a jsme pryč z toho tepajícího města. Zastavuji na okraji silnice a pouštím za volant Květu. Pavel sedí na místě navigátora a s mapou z časopisu se snaží Květu navigovat. Zuzanka a já sedíme vzadu a oddáváme se karibské atmosféře.

Pavel našel v mapě jeskyni uprostřed ostrova. Nedaleko se nachází i zábavní park. Ten bychom raději vynechali, ale přírodní jeskyně nás zajímá. Pavel naviguje Květu výborně. Květa má s řízením problém, neboť sedačka je ke konstrukci vozítka pevně přidělaná a není stavitelná. Květa chuděra musí sedět na kraji sedačky, aby dosáhla nohama na pedály, ale zvládá to statečně. Cestou Zuzu napadne a dá Květě batůžek za záda, aby se Květa mohla alespoň trochu opřít a nebolela ji záda.

Přijíždíme k jeskyni a nemilé překvapení je tu. Tematický park je všude okolo jeskyně. Musíme zaplatit vstupné a můžeme se vrhnout mezi turisty, kteří si tuto ostrovní atrakci nenechali ujít. Překvapuje mě, že musíme platit i za použití toalety, ale dostáváme množstevní slevu. Všichni si

povinně dojdeme. Spokojit se musíme s vodou z konvičky, neboť umývadlo tak nějak chybí.

Hlavním tématem parku jsou piráti. Hlavním tahákem je filmová série o pirátech z Karibiku. Můžeme si za příplatek zkusit i výtvarnou dílnu. Největším lákadlem jsou pro nás volně pasoucí se želvy. Konečně se davem turistů prostrkáme ke vchodu do jeskyně. Tedy do té pravé přírodní, neboť umělých jeskyň je tu přehršle. Přírodní jeskyně je trochu zklamáním. Jedná se spíše o zemskou puklinu, ve které je voda. Propukáme v nefalšovaný smích a odcházíme k vozítku, který i přes své nezabezpečení nikdo neodcizil.

Směřujeme na jih a těšíme se na panenskou pláž, kde se smočíme ve vodách Karibského moře. Jenže je poledne a naše žaludky se ozvaly.

Zastavujeme u jedné z příjemných hospůdek, které mají i venkovní posezení. Navíc zde přijímají platební karty, takže se můžeme rozšoupnout. Dáváme si k pití nealkoholickou piňacoladu, kterou nám servírují přímo v kokosovém ořechu. Oběd je vynikající a jsme naprosto spokojeni. Hořká pachůť z jeskyně je pryč a už nám zase svítí slunce. Jenže to netrvá dlouho. Servírka přinese účet a tvrdí, že karty nepřijímají. Když ukážu na samolepku s logy platebních karet a na nápis Yes, We Accept, dostane se mi ujištění, že to je pouze výtvarná výzdoba baru. Na to nedokážu reagovat jinak než smíchem. V hotovosti tolik nemáme, tak se smiřujeme s tím, že tu budeme mýt nádobí. To však již přichází majitelka a nestojí o další umývače nádobí. Zachraňuje nás Pavel, který dohodne platbu v amerických dolarech, které v peněžence má.

Jsme zachráněni a můžeme jet dál. Jenže to by nebyl Pavel, aby v krizové situaci nezačal zmatkovat. Tentokrát je to ztráta, resp. odcizení platební karty. Což je opravdu průšvih, to bez humoru. Převrátí celou peněženku, kapsy, batoh a karta nikde. Naštěstí je tu Zuza, která mu hbitě projede peněženku (Kde se to ty ženy učí?) a kartu najde. Pavel si ji ve stresu strčil do přihrádky, kde normálně karta vůbec nemůže být.

Dorazili jsme na samou jižní výspu ostrova a zjišťujeme, že to tu na koupání moc není. Žádná pláž, vlny vysoké a přístup do moře je hodně kamenitý.

Naštěstí na východním pobřeží, kam popojedeme, se nachází resorty a

nalézáme i jednu přístupnou pláž. Konečně si můžeme užít moře a máme ho sami pro sebe.

K večeru, kdy už jsme pořádně vykoupaní, se vracíme do města. Ještě než vrátíme auto, musíme dotankovat benzín. Jelikož nemáme palivoměr, nabíráme benzín namátko. Aspoň tady můžeme platit platební kartou. Na podruhé je nádrž plná a za soumraku auto vracíme. Majitelé nemají potřebu si auto přebrat. Necháváme ho tedy na ulici, vracíme klíč a platíme poplatek za výpůjčku. Před námi je poslední kolumbijská noc.

Ráno je zatažené a objevují se krátké přeháňky. Necháváme se odvézt na letiště a čekáme na letadlo, které nás přenese přes moře opět na kontinent. Při čekání jsme svědky protidrogového zásahu. Na lavičce proti nám sedí mladý pár a na první pohled si užívá pohodovou

dovolenou. V tu chvíli si k muži zamíří pes, očenicí mu batoh a sedne si před něj. Policista vyzve pár, aby ho následoval, a od té doby jsme je už nikdy neviděli.

Po krátkém letu přistáváme v Kostarice. Máme problém s vyzvednutím auta, neboť letištní půjčovna není na letišti, ale určitě nás na určené místo odveze sběrový vůz. Ten však nikde na nás nečeká. Jeden podnikavý chlapec nám do autopůjčovny zavolá a za chvíli tu auto je. Od Květy dostane dolar, ale výraz v jeho tváři zračí, že dolar je opravdu málo. To už však přebíráme auto, které nás bude vozit po Kostarice a vyrazíme směr Arenal.

Arenal je velmi slavný vulkán, který však již pár let nesoptí. To nám vůbec nevadí, máme naplánované i jiné aktivity. Nad Kordillerami se zlověstně zatahuje. Jakmile vjedeme do hor, začne hustě pršet a padne opravdu hustá mlha. Není vidět ani na dva metry. Sice zapínám mlhová světla, ale ani ta neproniknou přes mlhu. Jedu pomalu a opatrně, protože silnice se v horách klikatí. Nic nedbám toho, že mě v plné rychlosti předjíždějí kamióny. Pavel vedle mne má na nohách otevřený notebook a v něm mapu Kostariky, podle které se mě snaží navigovat. Pak má chytrou aplikaci v mobilu a tou koriguje mapu v počítači. Naštěstí v Kostarice jsou horské silnice opatřené odrazkami, a to jak na krajnicích, tak i na středové čáře. Jenže občas chybí. Takže Pavel

naviguje stylem, teď zatoč doleva ostře, doprava zvolna a 40 metrů rovinka. Klobouk dolů provedl nás horským masivem bezchybně.

Mihu vystřídalo přitímní a konečně dorážíme k našemu hotelu. Jelikož se jedná o hotel v mlžném horském pralese, je všude vlhko. Máme toho všichni dost. Jsme unavení, promrzlí (ano v tropické Kostarice) a všude vlhko, a to i v pokojích. Hotel je sice na kostarické poměry vhodný, ale naprosto nevyhovující pro mou ženu. Spřádá plány, že bude spát v autě, nechá se raději uštknout jedovatým hadem a já už nevím, co všechno, jen aby nespala v posteli. Nakonec zjistí, že na její výlevy už nikdo nemá sílu a snažíme se všichni náročný den zaspát. Pan domácí nám narychlo shání postel, protože nějak neodhadl, že opravdu budeme čtyři. Ani se nevypakováváme a zalézáme do vlhkých postelí.

Ráno je trochu líp, ale pořád poprchává. Domlouváme se s panem domácím, že víc nocí již nezvládneme a snažíme se zaktualizovat plán. Na povětrnostní mapě zjišťujeme, že prší v celé Kostarice s výjimkou tichomořského pobřeží. Je rozhodnuto, odjíždíme na západ. Podařilo se nám sehnat i slušné ubytování. Pokud se počasí umoudří, rádi se do hor Kostariky vrátíme, ale teď nutně všichni potřebujeme slunce a teplo.

Při odjezdu se s námi přijde rozloučit na kost promoklý nosál, aby Zuzka viděla, že někteří tvorové jsou na tom hůř. Kolem poledního, asi po 150 kilometrech jízdy, na nás konečně začne jukat slunce. Hned se nálada zlepšuje. Dostáváme se z hor a najíždíme na slavnou panamerickou dálnici. Ta se právě vylepšuje, takže jízda po ní není žádným zázrakem. Květa řídí dobře a tachometr ukazuje další spolykané kilometry.

V motorestu se stavujeme na oběd a těšíme se všichni na pobřeží, protože nikdo z nás toho dnešní noc mnoho nenaspal. Po obědě vyrážíme směr letoviště Playa Del Coco. Dorážíme odpoledne a najít naše kondominium, kde bychom na pár dní rádi složili naše kosti, je oříšek. Naštěstí se stačí doptat místních, jenže ti jméno ubytování neznají. Naštěstí máme uvedené telefonní číslo, tak nám jedna z místních zavolá. Vše dobře dopadá a netrefili jsme se pouze o ulici.

Sluníčko svítí, byt je prostorný, suchý a čistý, tak co víc si přát? Snad jen si vzít plavky a zanořit se do bazénu. Takto vydržíme až do večera. Po večeri

nezbývá než si popřát dobrou noc a doufat, že dnešní noc bude příjemnější než ta minulá.

Ráno nás táhne sluníčko z postele a my si ordinujeme plážový odpočinek. Samozřejmě nejdříve musíme na poštu, abychom poslali kolumbijské pohledy a nakoupili kostarické známky. Naštěstí v Kostarice pošta funguje bezchybně, jen můj požadavek na 53 známky je přijímán s podivem. Ale počítal jsem to dvakrát a opravdu tolik známek potřebuji.

Pak už jen míříme na krásnou písčnou pláž a oddáváme se slunečním paprskům a slaným oceánským vodám. Vzpomínáme, jak nás před dvěma lety omýval stejný oceán, ale tenkrát to bylo na druhé straně. Čas se krásně pomalu, přímo dovolenkově vleče a my si užíváme dovolené. V čase oběda už jsme řádně vycachtaní, tak si zajedeme do městečka na oběd. Vybíráme si parádní restauraci, kde nám velmi chutná. Městečko je vlastně jedna turistická ulička, kterou máme prošlou za pár minut.

Odpoledne vyrážíme na vzdálenější pláž do městečka Playa Ocotal. I zde je koupání v oceánu příjemné a osvěžující. Všem se nám spravila nálada a koukáme na Kostariku se zalíbením. V počítači zjišťujeme, že deštivé počasí opustilo tuto středoamerickou zemi a my se můžeme vrátit k původnímu plánu a zítra zamíříme do hor.

Večer v restauraci se potkáváme s paní domácí, která lituje, že již zítra odjíždíme. Přesvědčuje náš, ať ještě pár dní zůstaneme, že nám hory neutečou. Odvoláváme se na počasí. Souhlasí s námi, tři dny bylo naprosto atypické počasí pro tuto dobu. Popřeje nám dobrou noc a zítra ráno se zastaví, aby si přebrala byt.

Opouštíme západní pobřeží Kostariky a směřujeme na jih. Velice nás zajímá, jak vypadá most Kostaricko-tchajwanského přátelství, který se klene nad mořským zálivem. Když k němu dorazíme, zjišťujeme, že to zas takový zázrak není, ale místním určitě jeho otevření prospělo, neboť notně zkracuje čas. Zastavujeme na odpočívadle, abychom si most prohlédli. Udivuje nás velké množství všudypřítomných leguánů. Nejsem žádný herpetolog, ale je mi jasné, že zde vidíme minimálně čtyři různé zástupce těchto plazů.

Za volantem stále sedí Květa a opět najíždí na Panamericanu. Jenže po ní jedeme pouze krátce a odbočujeme do hor. V hornickém městečku Las Juntas se zpevněná silnice mění na štěrkovou a začínají se objevovat první rokle. V tu chvíli Květa požádá o vystřídání a za volant usedám já.

Auto po horské silnici šplhá bez zádrhelů. V jedné zatáčce vidíme, že se nachází vyhlídka na oceán. To je skvělá příležitost na zastavení a protažení se. Platíme dobrovolné vstupné a užíváme si nádherné vyhlídky na oceán, od kterého jsme vzdušnou čarou asi 50 kilometrů. Nad hlavou se nám prohánějí supi a snad nevěští nic špatného.

Pokračujeme v cestě dál a těšíme se do vyhlášeného horského dvojměstí Santa Elena/Monteverde. Konečně jsme na místě a zjišťujeme, že se nám ubytování podařilo vybrat výborně. Stihneme si prohlédnout městečko,

domluvit se s paní domácí na pozoruhodnostech, které nesmíme vynechat a už se těšíme na zítřek.

Ráno nám počasí přeje, sjedeme si do místní restaurace, která je vyhlášená a dáváme si výbornou kostarickou snídani z místních produktů. Pak už nás čeká cesta do horského střediska, kde se provozuje mnoho adrenalinových atrakcí. My si vybíráme kombinaci, která zahrnuje jízdu pralesní lanovkou, komentovanou procházku pralesem a jízdu na lanech.

Nejdříve nás čeká procházka. Hned na začátku se k nám přidá nosál. Je to roztomilé huňaté zvířátko, ale průvodce nás upozorňuje, že není radno se k němu tulit, neboť má ostré zuby a neváhá je hned použít. Jenže tento nosál je spíš loudil, ale dbáme pokynů, že žádné zvíře nesmíme krmit. Cesta se vine pralesem a občas jdeme po zavěšené lávce. Cestou vidíme mnoho rostlin a dostáváme ke každé zasvěcený výklad.

Říkám průvodci, že bych rád viděl lenochoda, je to moje přání. Průvodce mi ihned přislíbí, že ho uvidím. Hořím nedočkavostí a radostí se tetelím. Přichází však zklamání. Průvodce z bundy vyndá bankovku, na které je lenochod vyobrazený. Naštěstí jsme se přiblížili k tlupě opic, které mají ve svém středu mládě. Opičátko je zvědavé, ale dospělé opice jsou nevrlé. Dokonce na nás močí a snaží se nás tím zahnat. Nabývám dojmu, že kostarické opice nemají valného vychování.

A pak to přijde. Na lávce, která prochází korunami stromů, se to stalo. V koruně stromu, který se přimyká ke konstrukci lávky, chrní on. Je tam, můj první lenochod ve volné přírodě!

Dokončíme procházku a vracíme se zpět do střediska. Tady se nám dostane základního výcviku, jak se při jízdě na lanech chovat. Kde se chytit, kam rozhodně ruce nedávat, jak sedět v popruhu a hlavně jak brzdit. To je

nejdůležitější. Vybaveni všemi ochrannými pomůckami vyrážíme na zkušební trať. Je krátká a málo prudká. Přesto nám vlévá adrenalin do žil. Máme se na co těšit. Než se rozkoukáme, celá skupina je nahnaná do lanovky a stoupáme k mlžným vrcholům horského pralesa.

Po pár minutách máme pralesní velikány pod sebou a kocháme se výhledem na vzdálený Arenal. Pořizujeme si fotografie s Arenalem, co kdybychom nedojeli. Zaklesáváme kladky na první lano a připravujeme se k jízdě. Tři, dva, jedna a už si to frčím nad údolím a kochám se nádherou vůkol. Za mnou jede Zuza, pro kterou je to premiéra. Když dojede, vidím, že jela se zavřenýma očima. Sice se klepe, ale moc se jí to líbí a už se těší na další lano. Máme jich před sebou ještě devět. Postupně zdoláváme jedno za druhým. Na některých jedeme v tandemu. Musíme smeknout před párem ze Spojených států amerických, věkový průměr odhadujeme na 80+; statečně sjíždějí lana s námi. Jen nástup a sestup z lana jim činí slabé potíže.

Desáté lano je za námi a my jsme zpět v horském středisku. Den plný kostarické přírody a adrenalinových zážitků je za námi. Jenže ještě není tma a my si chceme prohlédnout přírodu neorganizovaně. Odjíždíme do přírodního parku, kde necháváme stát auto na parkovišti a vydáme se pralesem k vodopádu. Cestou zahlédneme zástupce ptačí říše, následně i aguti, místního hlodavce. V příšeří jsme dospěli k vodopádu a kocháme se padající vodou. Jenže to už je tma neúprosná, v tropech se stmívá náhle, a my se vracíme k autu.

Toto vyhlášené městečko nás zcela pohltilo, neboť jsme tu ochutnali zmrzlinu z místního mléka, poobědvali jsme v restauraci na stromě a krásně jsme se tu vyspali. Inu horský vzduch, je horský vzduch.

Opouštíme Kordillery a přesunujeme se na východní pobřeží, které je omýváno vodami Karibského moře. Odjíždíme

po šterkové cestě a sestupujeme opět k tichomořskému pobřeží. Na východní pobřeží vede pouze jedna pořádná silnice, která nás ještě jednou protáhne pohořím, a pak už se nám otvírá rovina, kde je jedna banánová plantáž za druhou. Míjí nás nákladní auta světoznámých banánových značek a směřují s nákladem banánů do přístavního města Limón. Cesta je to dlouhá a únavná, proto se v polovině s Květou za volantem střídáme.

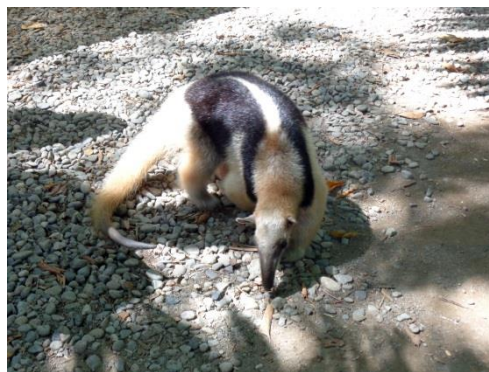
Konečně se zbavujeme kamiónů, neboť jejich cesta končí v přístavu, ale my pokračujeme podél pobřeží dál na jih, k hranicím s Panamou. Překvapila nás tma, takže do městečka Puerto Viejo de Talamanca už přijíždíme za regulérní tmy. Dnešní přesun jsme odhadovali na devět hodin a moc jsme neprohádali. Z městečka je to asi ještě deset kilometrů. Třebaže máme navigaci, nemůžeme hotýlek nalézt. Nezbyvá nic jiného, než se zeptat místních, aby nás navedli. To se napotřetí děje a my správně zajíždíme do ztemnělého pralesa, kde nás po několika metrech vítá světlo a čeština. Vybrali jsme si hotýlek, který vede

Češka, která přesídlila do Kostariky. Po večeri se zachumláme do postelí a těšíme se, co zajímavého nám přinese zítřek.

Ráno je jako malované. Kdepak Karibik nikdy nezklame. Jedeme do městečka, které je vzdálené asi čtvrt hodinky jízdy autem. Na vlastní oči vidíme, jak tu pulsuje život. Městečko je plné pohodových turistů, kteří zde v poklidu tráví svůj čas. Rádi bychom se podívali do místní záchrané stanice pro živočichy, abychom měli představu o tom, s jakou faunou se tu můžeme setkat. Takže opouštíme po krátké prohlídce městečko s krásnou černou pláží a jedeme do pralesa, kde se stanice nachází.

Překvapí nás, že je u vstupu dlouhá fronta lidí. Zřejmě měli stejný nápad jako my. Zuba zoologické zahrady v oblíbě nemá, takže dobrovolně zůstává před branou a my zbylí tři se snažíme prodrat dovnitř a zakoupit drahé vstupenky, ale vstupné snad jde na zvířata. Záchraná stanice je spíš koncipovaná jako zoo, a to ještě pro mne děsivým způsobem. Jsme rozděleni do několika skupinek, takže to není masová záležitost. Pak se skupinky rozptýlí po celém areálu a poslouchají výklad. Ve voliérách sledujeme dobrovolnice, které nás snaží přesvědčit, že překypují láskou, kterou musí nutně předat zvířatům. Nějak mi to nekoresponduje s tím, že zde zvířatům pomohou a pak je navrátí do volné přírody. Přes tyto drobnosti jsem nakonec rád, že z bezpečné vzdálenosti vidím jedovaté hady, mravenečníka, lenochody,

ocelota, kajmana i symbol tohoto kraje – tukana. Po hodině vycházíme ven a shodujeme se, že si dáme lehký oběd a pak se přesuneme na pláž a budeme si užívat hřejivých paprsků slunce.

Oběd si dopřejeme v jednom z pouličních kiosků, kde je upoutávka na čokoládovou výpravu. Ta začíná ve 14 hodin a slibuje návštěvu kakaovníkové plantáže, ukázkou výroby čokolády i degustaci této pochoutky. Přemlouvám naši skupinku, abychom se tohoto programu zúčastnili. Může trvat hodinu, maximálně hodinku a půl. Takže na koupání v Karibiku zbyde dostatek času.

Pět minut po čtrnácté dorazí vychrtlý padesátník bílé pleti, představí se a prohlásí se za průvodce. Zaplatíme mu vstupné a vyrazíme. Vede nás do pralesa a cestou nám zajímavým způsobem vypráví o kostarické přírodě a sem tam ukáže i nějakou zajímavou rostlinu či obojživelníka. Podél cesty vidíme malé červené žabky, které jsou jedovaté. Po hodině se dostáváme do tropického pralesa a vidíme první kakaovník a na něm kakaový plod nafialovělé barvy. Po dalších 30 minutách zjišťujeme, že to bude zřejmě plnohodnotná půldenní expedice za tajemstvím čokolády.

Naše rozčarování a rozplývající se sen o koupání v Karibiku se nám zračí ve tváři a jsme pro našeho průvodce lehce čitelní. Ten se však nevzdává, však proč a hlavně kam spěchat?! Dál svým monotónním výkladem vypráví o pralesi. Jen jednou se mu zachvěje hlas, to když vysoko ve větvích spatří lenochoda. Po dvou hodinách jsme dorazili k němu na farmu. Jenže farma nesplňuje naše představy. Nikde žádné plantáže, těžká mechanizace a vůbec žádní zaměstnanci. Dovídáme se, že zde vyrábí čokoládu v biokvalitě. Nakupuje kakaové boby od okolních farmářů. Sušení a fermentaci má pouze naznačenou, to abychom měli představu. Pak nás vyvede na nejvyšší místo svého pozemku, odkud je nádherný pohled na mořskou zátoku. Jak nás bolí u srdce, že objekt naší touhy je nám tak vzdálený!

Tady s manželkou připravili degustační zastavení. Nutno přiznat, že naše chuťové pohárky dostávají zabrat a zkusíme čokoládu na všechny možné způsoby. Zjišťujeme na vlastní jazyk, co se k čokoládě hodí a co už ne. To už za sebou máme dvě a půl hodiny a jsme zralí na poděkování a rozloučení. Jenže co nás nemá! Ted' se teprve půjdeme podívat, jak tu čokoládu připravuje. Zavede nás do garáže, kterou umně proměnil ve výrobu, a chlubí se vlastními stroji, které sestavil,

aby získal lahodnou čokoládu. Pavel a já to dokážeme ocenit, ale Květa a Zuza už umdlévají únavou. Po čtyřech hodinách jsme propuštěni. Než se vrátíme zpět k autu, padl náš oblíbený tropický soumrak.

Takže odpolední koupání měníme na večerní. Ptáme se naší paní domácí, kde se můžeme vykoupat. Řekne nám, že stačí přejít silnici a projít pralesem a narazíme na krásnou pláž. Baterky nepotřebujeme, je tam vyšlapaná cestička. Cestičku jsme našli, ale v noci je v pralese opravdová tma. Není vidět na krok. Když jsme dopoledne viděli všechny ty jedovaté tvory, nepostupuje se nám nejlépe. Když moje manželka zapadne po kotníky do bahna, zavelím k ústupu. Vrátime se pro auto a na pláž si dojedeme. Večerní koupání v Karibiku má svou

atmosféru, kterou ještě umocňujeme dojmy z odpolední exkurze. Jakmile jeden z nás prohlásí nějakou hlášku či narážku na čokoládu, propukáme v hurónský smích.

Čas vyhrazený na Kostariku pomalu končí a my se musíme přesunout do hlavního města San José, abychom mohli opustit tuto krásnou botanickou i zoologickou zahradu v jednom. Čeká nás opět celodenní přesun po slušných asfaltových silnicích. Zuza našla jinou silnici, která překonává centrální masiv Kordiller. Aspoň se vyhneme kamiónům s banány. Kostarická příroda je krásná a líbí se nám i z okének aut. Květa řídí a Zuza s Pavlem navigují. Cestou se zastavujeme v zájezdním hostinci na oběd. Třebaže je to velký motorest a je tu plno hostů, obsluha vše výborně zvládá.

K večeru přijedeme do hlavního města, ale San José není zrovna turisticky zajímavé, takže proklíčujeme jeho ulicemi až na západní předměstí, kde je náš hotel. Jelikož nám zítra letí letadlo dopoledne, zvolili jsme hotel poblíž letiště, neboť San José trápí dopravní zácpy. Hotel je velmi příjemný, má bazén, venkovní restauraci a po náročném denním přesunu nabíráme síly na zítřejší přelet do Panamy.

Ráno po snídani vyrážíme na letiště. Musíme ještě cestou nabrat benzín. To se nám podařilo, ale k autopůjčovně je to ještě daleko. Tak se stalo to, co je nemilé. Těsně před vjezdem digitální ukazatel paliva klesl o čárku. Takže nevracíme auto s plnou nádrží, tím pádem se nám výpůjčka o nějaký dolar prodražuje. Nic zásadního se však

nestalo. Odvezou nás na letiště, kde se odbavíme na let. Pohodlně přeletíme do Panamy, kterou jsme již trochu poznali.

Let je krátký a my se dostáváme taxíkem k hotelu. Nemáme teď tak luxusní hotel jako poprvé, ale je ve stejné čtvrti. Odpoledne se jde Zuza, Květa a Pavel projít po okolí hotelu, aby vyhládli, a já zatím dodělávám resty v podobě psaní blogu. Zítra nám letí letadlo až v pozdním odpoledni, tak je třeba si připravit program na poslední den v Panamě.

Po snídani vyrážíme metrem na konečnou stanici Albrook, kde se nachází autobusové nádraží a stanoviště vozů taxislužby. Za slušnou cenu si najímáme řidiče i s autem a sdělujeme mu náš plán. Po pár dnech se opět vracíme na panamericanu a jedeme po mostě Amerik.

Most Amerik se klene přes Panamský průplav. Nájezd na most a následně i sjezd z mostu je velmi daleko od břehů kanálu, neboť v minulosti existovalo tzv. Průplavové pásmo, které bylo v držení Spojených států amerických. Po násilných protestech v 70. letech minulého

století došlo k úpravě a pásmo se zúžilo, převážně na šíři vodní cesty. Spojené státy a Panama podepsaly dohodu o převedení průplavu pod panamskou správu k poslednímu dni roku 1999, a tak se také stalo. Jenže most se stavěl v dobách, kdy ještě pásmo existovalo, proto nájezdy jsou daleko od průplavu.

Na mostě je čilý ruch a není z něj pořádně nic vidět. Naštěstí za mostem je udělané odpočívadlo, na kterém řidič zastavuje a my si můžeme pořídit fotky mostu i kanálu. Přesto nelze udělat zajímavou fotku, tak se domlouváme s řidičem, aby nás vzal pod most. Vracíme se zpět do Panamy (města) a sjíždíme na umělý násep, který spojuje pevninu s malými ostrůvky, na kterých je vybudovaný jachetní přístav.

Na začátku náspu je zajímavé biomuzeum, které nás neoslovilo, ale od muzea je nejzajímavější pohled na most Amerik. Na nábřeží pořizujeme zajímavé snímky tohoto technického díla. Pak už stačí zastavit u původní správní budovy kanálu. Tím je náš pronájem taxi vozu u konce. Vracíme se zpět do Albrook. Jelikož máme ještě čas a na kartě pár dolarů, projedeme si celou linku metra. Zajímavé je to, že z podzemky se v půli trasy stává nadzemka.

Vracíme se do hotelu, kde poobědváme, vyzvedneme si kufry a necháme se odvézt na letiště. Naštěstí nás nepostihne dopravní zácpa a na letišti jsme včas. Odbavujeme si kufry u přepážky KLM a připravujeme se na dlouhý let.

Nad Amsterdamem se loučíme za letu s Květou a Pavlem, neboť ti se připravují na rychlý přestup. Jak se později dozvíme, nasadili plný sprint a přípoj do Prahy opravdu stihli. Já se Zuzankou máme v plánu prohlídku hlavního města Nizozemska, neboť do Prahy letíme až večerním spojem.

Z letiště do města jedeme vlakem, ale z jízdy toho moc nemáme, protože v letadle jsme neusnuli a teď se nám klíží zraky. V Amsterdamu poprchává a je

zima, však typické únorové počasí. Procházíme se středem města, ukazují Zuzance královský palác. Jedná se jen o formální budovu, neboť král s dvorem sídlí v Haagu. Je nám zima, jsme promočení a hodně unavení. Mám spásný nápad. Zaplatíme si projížďku lodí po kanálech tohoto města. Na lodi je teplo, turistů je poskrovnu a loď se příjemně kolébá. Stmívá se a

Amsterdam se rozsvěcuje. Prohlídka města z kryté paluby lodi je velmi příjemná.

Čas se nachýlil, jedeme vlakem zpět na letiště. Letadlo ČSA je již nachystané, tak se Zuzankou naprosto unavení klesneme do svých sedaček a těšíme se, že za hodinu budeme v Praze na letišti Václava Havla. Avšak dozvuky naší středoamerické cesty nám budou plnit i nadcházející měsíce.